

Üniversite: İstanbul Kültür Üniversitesi
Enstitü: Lisansüstü Eğitim Enstitüsü
Anabilim Dalı: Psikoloji Anabilim Dalı
Programı: Klinik Psikoloji
Tez Danışmanı: Dr. Öğr. Üyesi Kadir Özden
Tez Türü ve Tarihi: Yüksek Lisans- Haziran 2025

KISA ÖZET

KLİNİK VE KLİNİK OLMAYAN ADLİ BİREYLERDE ÜSTBİLİŞLERİN ÖFKE VE DEPRESİF BELİRTİLER ÜZERİNDEKİ ETKİSİNDE ÖFKE RUMİNASYONUN ARACI ROLÜ

Beyza Nur Atagün

Bu çalışmanın amacı, klinik ve klinik olmayan adli bireylerde üstbilişlerin öfke ve depresif belirtiler üzerindeki etkisinde öfke ruminasyonun aracı rolü olup olmadığının incelenmesidir. Araştırmanın örneklemini, 2025 yılı Mart ayında Bakırköy Kadın Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda tutuklu veya hükümlü bulunan 75'i (%48.7) klinik, 79'u (%51.3) klinik olmayan adli bireyler olmak üzere toplam 154 kadın katılımcı oluşturmaktadır. Klinik gruptaki adli bireylerin yaşları 19 ile 58 arasında (Ort. =33.04, SS= 9.46), klinik olmayan gruptaki adli bireylerin yaşları ise 18 ile 57 arasında (Ort. =32.89, SS= 9.05) değişmektedir. Araştırmada veri toplama aracı olarak; Sosyodemografik Bilgi Formu, Üstbilişler-30 Ölçeği, Durumluk-Sürekli Öfke ve Öfke İfade Tarzı Ölçeği, Öfkeye İlişkin Derin Düşünme Ölçeği ve Hasta Sağlık Ölçeği kullanılmıştır. Elde edilen veriler, SPSS v26 programı aracılığıyla analiz edilmiş, aracılık etkisine ilişkin hipotezleri test etmek amacıyla Hayes'in (2018) PROCES Makro v4.2 (Model 4) eklentisi kullanılmıştır. Ayrıca korelasyon analizi, tek yönlü varyans analizi, bağımsız örneklem t-testi ve betimsel istatistik tekniklerinden de yararlanılmıştır. İlk olarak, bağımsız gruplar t-testi sonuçlarına göre durumluk öfke, sürekli öfke, öfke ruminasyonu, öfke kontrol, öfke ifade tarzı (öfke içte, öfke dışta, öfke kontrol), anksiyete ve depresyon belirti düzeyi ve üstbilişlerin klinik ve klinik olmayan gruplar arasında anlamlı olarak farklılaştığı bulunmuştur. Aracılık analizlerine ilişkin bulgularda ise hem klinik hem de klinik olmayan adli gruptaki bireylerde, üstbilişlerin durumluk-sürekli öfke ve depresif belirtiler üzerindeki etkisinin öfke ruminasyonu aracılığıyla dolaylı olarak gerçekleştiği bulunmuştur. Mevcut araştırma bulguları hem klinik hem de klinik olmayan adli bireylerde metakognitif terapi yaklaşımına dayalı olarak üstbilişlerin öfke ve depresif belirtiler üzerindeki etkisinde öfke ruminasyonun aracı rolünü incelemesi açısından öncü olma niteliği taşımaktadır. Araştırmadan elde edilen sonuçlar, ilgili literatür ışığında tartışılmış ve alandaki araştırmacı ve uygulayıcılara yönelik çeşitli önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Sözcükler: Üstbilişler, Öfke, Depresyon, Öfke ruminasyonu

University: Istanbul Kültür University
Institute: Institute of Graduate Studies
Department: Department of Psychology
Programme: Clinical Psychology
Supervisor: Dr. Kadir Özden
Degree Awarded and Date: MA – June 2025

ABSTRACT

THE MEDIATING ROLE OF ANGER RUMINATION IN THE EFFECT OF METACOGNITIONS ON ANGER AND DEPRESSIVE SYMPTOMS AMONG CLINICAL AND NON-CLINICAL FORENSIC INDIVIDUALS

Beyza Nur Atagün

The aim of this study is to examine whether anger rumination mediates the relationship between metacognitions and anger and depressive symptoms in clinical and non-clinical forensic individuals. The study sample consisted of a total of 154 incarcerated women held at the Bakırköy Women's Closed Prison in March 2025, including 75 (48.7%) clinical and 79 (51.3%) non-clinical forensic participants. The ages of clinical participants ranged from 19 to 58 ($M = 33.04$, $SD = 9.46$), while the ages of non-clinical participants ranged from 18 to 57 ($M = 32.89$, $SD = 9.05$). The data collection tools included the Sociodemographic Information Form, Metacognitions Questionnaire-30, State-Trait Anger Expression Inventory, Anger Rumination Scale, and the Patient Health Questionnaire. Data were analyzed using SPSS v26. Hayes' (2018) PROCESS Macro v4.2 (Model 4) was employed to test the hypothesized mediation models. Additionally, correlation analysis, one-way ANOVA, independent samples t-test, and descriptive statistics were conducted. According to the independent samples t-test results, significant differences were found between clinical and non-clinical forensic groups in terms of state-trait anger, anger rumination, anger control, anger expression styles (anger-in, anger-out, anger control), anxiety and depressive symptom levels, and metacognitions. Mediation analyses revealed that, in both groups, the effects of metacognitions on state-trait anger and depressive symptoms were indirectly mediated by anger rumination. These findings offer preliminary support for the mediating role of anger rumination in the relationship between metacognitions and both anger and depressive symptoms, within the framework of a metacognitive therapeutic approach, among clinical and non-clinical forensic populations. The results are discussed in light of relevant literature, and various implications are provided for researchers and practitioners in the field.

Keywords: Metacognitions, Anger, Depression, Anger rumination